

תה בגניבת תמונות ידל'ין ובהעברת אלחנני לידל'ין

הזה (2040) ואת כל שאר הפרשיות הקשורות בה, שפורסמו בהרחבה בגיליונות קודמים.

תשלומי-שוחד

כדמי-כיס

כספיה צדדי לפרשה נעצר גם האדריכל אבא אלחנני, בעיקבות עזות של מלכה הרצברג על עיסקה שר תוארה בהרחבה בהעולם הזה (2043). אלחנני רצה לקבל עבודות-תיכנון במוסדות קופת-חולים, לחץ על ידל'ין קשות לתכלית זו. במהלך לחצים אלה אף נתן לו במתנה ציור קרי-ערך של הצייר כהנא. ידל'ין מסר את הציור במתנה לאחותו. אלחנני קיבל את העבודה.

מעצרו של אלחנני היכה בתדהמה את חוגי האדריכלים. אלחנני הוא מגדולי האדריכלים בארץ, תיאורטיקן ומעצב הקו החדש בבנייה בישראל. הוא עורכו של בטאון הארכיטקטורה תווא, תכנן את בית הנשיא בירושלים ושורה ארוכה של מוסדות ידועים.

אלחנני עבר באחרונה שורה של משבר רים. בנו נפל במלחמת יום-הכיפורים. הוא התגרש מאשתו ועבר לחיות עם אשה אחרת, שנפטרה לפני כמה שבועות מרטן. אולם נראה כי לא היה מנוס ממעצרו, נוכח סתירות שנתגלו בין דבריו לבין העובדות.

המיטרה חיפשה את הציור של כהנא בבית מרכז קופת-חולים, אך לא מצאה אותו. בבית המרכז טוענים כי נעלמה גם תמונה של הצייר צבי שור, שציוריו הגנובים התגלו אצל מלכה הרצברג. האחר ראי כיום לרכישת הציורים עבור בתי-ההכרזה של קופת-חולים, אהרון שטיין, בדק במוסדות שונים, ומצא כי ציוריו של שור תלויים על מקומם. לפני שטיין היה אחראי על הרכישות יצחק בליי.

כל הפרשיות הללו, וכן פרשיות-השוחד שנתגלו תודות לעדויותיהם של עורך-הדין שלמה גורי, של חוה ארליכמן ויעקב פאר ואחרים, הינן עבירות הנאמדות בסכומים של כמה עשרות אלפי לירות בכל פרשה.

משכורתו של אשר ידל'ין כיושבראש מרכז קופת-חולים היתה 7353 לירות ברוטו, וזוהי היה עליו לכלכל את עצמו ואת ידידותיו הרבות. לאשתו דליה לא נתן פרוטה, והיא החלה עובדת כמזכירה במחלקה למוסיקה באוניברסיטה. כדי שלא תהיה תלויה בו, ידל'ין התרגל לרמת-חיים גבוהה, וברור שמשכורתו לבדה לא הספיקה לו לכך. (לשם השוואה: המשכורת הכוללת, ברנטו, של מנהל-מחלקה בבתי-חולים היא 4200 לירות).

עיסקות שוחד-תייווך נעשו בעיקר כדי לממן את הוצאותיו השוטפות. עיסקות אלה דיין כדי להגיש נדו כתבי-אישום חמור, אבל ניתן להניח שהן כאן-וכאפס לעומת מה שצפוי להתגלות בחקירת-פרשת המדיקל-סנטר או עיסקותיו של שימי עזרבלך.

לאן נעלם

הכסף?

לגבי עיסקת ערבלך מצויות עדויות, שלפיהן שלום ליל'ין — באמי צעות עורך-הדין חיים גושן — סך 100 אלף דולר. בעיסקת המדיקל-סנטר מדובר בסכום של כ-700 אלף דולר, שנועד לחי לוקה כשוחד בין ידל'ין ואנשיו שחזר, לבין עורכי-הדין רוברטו אהרון ואנשיו מאי-דד. פרשת המדיקל-סנטר, שנחשפה לראשונה מעל דפי העולם הזה, עלולה להנחית על ידל'ין את המכה הסופית. בדיקות-שערך העיתונאי אלעזר לווין העלו, כי ב-23 במאי 1973 נחתם הסכם

* ולא בצלאל בליי, כפי שנכתב בטעות בגיליון 2042, ללא כל כוונה לפגוע בבצלאל בליי, מנהל אגף-הייבוא של קופת-חולים.

שרה הרי, אחותו של ידל'ין, מובלת למעצר בבית-המשפט

בחקירתה מסרה מלכה הרצברג גם כי העבירה כספי שוחד ושני ציורים יקרים מהאדריכל אבא אלחנני לאשר ידל'ין. ציור רים אלה הוסתרו ע"י שרה הרי, אחרי שקראה בגליון העולם הזה בשבוע שעבר, כי ידוע מקורם — טען זיגל בבית-המשפט.

זיגל הוסיף ואמר כי עדותו של השרבי רב מיכאל סימון מאשרת כי בית-השימוש בדירתו של אשר ידל'ין אכן נסתם במיסת-מכים רבים. דברים אלה הפריכו את הפירוש סומים המטעים והמסולפים של כתב-יד עות אחרונות אריה אבנרי, שניסה השבוע ליצור את הרושם כאילו כל סיפור השרבי רב לא היה ולא נברא וכי זה לא מצא ולא ראה כל סימני השמדת מיסמכים כי דירת ידל'ין.

זיגל סיפר גם כי נערכו חיפושים בשתי דירותיה של שרה הרי בחיפה. השוטרים הופתעו לגלות שם כאלף ציורים מקוריים, שקשה לאמוד את ערכם. כן נעדר חיפוש אצל רואייה-השבות של שרה הרי, אבל לכל מקום לשם באנו, העיר זיגל בחיך לעיתונאים, "גילינו כי העולם הזה היה לשם לפנינו."

לגבי אשר ידל'ין טען זיגל כי קיימת יד המארגנת איומים על עדים, טישטוש והשמדת מיסמכים וכי מעורבותו של ידל'ין בעיסקות ובעבירות שונות נחשפת והולכת ככל שמעמיקה החקירה.

שוב היתה זו סטירת-לחי מצלצלת לידעות שתולות המתפרסמות בעיתונים מסויימים, במטרה ליצור בציבור את הרושם כי למיטרה אין די חומר ראיות כדי להגיש נגד אשר ידל'ין כתבי-אישום בבית-המשפט.

מבעלי-המניות של יסמ"ק אמר לו עורך-הדין חיים אהרון, בנו של רוברטו, כי 400 אלף דולר מן הסכום הכולל נועדו מיליון לירות בחלקים שונים. יסמ"ק השקיע את המיבנה, ששווי הוערך ב-1.3 מיליון דולר — או 5.46 מיליון לירות לפי השער אז. בנוסף תשלש יסמ"ק עוד 450 אלף דולר.

שנה וחצי חלפה מאז שילמה קופת-חולים את הכסף. רק הריבית עליו לת-קופה זה, לפי 7% לשנה, מגיעה לרבע-מיליון דולר.

מה שחוקרי-המיטרה צריכים לחקור עתה בבנק לאומי בניו-יורק, ואצל בעלי-המניות, הוא: מדוע לא חולק הכסף ששילמה קופת-חולים, מה קרה לסכום ש הועבר לבליי-ניו-יורק, מי נהנה מן הריבית עליו, ומדוע התנדבה קופת-חולים לשלם סכום כה גבוה.

כאשר תקבל המשטרה את התשובות מבעלי-המניות באמריקה הדרומית ובבנק לאומי בניו-יורק, תהיה התמונה ברורה יותר.

סטירת-לחי

לעיתונים

בבית-המשפט, לשם הובאו השיר בוע עצורי פרשת ידל'ין להארכת מע-צרה, היו כמה וכמה הפתעות.

מעל דוכן-העדים, סיפר ראש צוות הדין חוקרים, ניצב-מישנה בנימין זיגל, כי מלכה הרצברג, שניסתה בשבוע שעבר להתיר אבד, הודתה במיטרה בכל, שיחד עם שרה הרי, אחותו של אשר ידל'ין, גנבה ציורים מהצייר צבי שור.

בין חברת יסמ"ק (ישראל-מדיקל-סנטר) לבין החברה-לעבודות-תיכנון של סולל-בונה, על הקמת המרכז הרפואי שבו יושקעו 14 מיליון לירות בחלקים שונים. יסמ"ק השקיע את המיבנה, ששווי הוערך ב-1.3 מיליון דולר — או 5.46 מיליון לירות לפי השער אז. בנוסף תשלש יסמ"ק עוד 450 אלף דולר.

ב-5 בפברואר '75 נחתם חוזה בין יסמ"ק לבין קופת-חולים, שלפיו קנתה קופת-חולים את המיבנה בסכום של 2.55 מיליון דולר. הפער בין מחירי שתי ה-עיסקות הוא 1.25 מיליון דולר, שאותו התנדבה להוסיף קופת-חולים. המפקח-על-מיטבי-עזר באוצר, דוב קנטרוביץ, אישר אחרי החתימה כי המוכרים יוכלו להמיר מייד 869 אלף דולר, ולהוציאם מישראל. סכום זה הופקד בבנק לאומי בניו-יורק, בחשבון לזמן קצוב בריבית של כ-7% לשנה. לגבי יתרת הסכום התייר קנטרוביץ שהיא תושקע באיגרות-חוב ממשלתיות ש תופקדנה בבנקים, ויסמ"ק תוכל להמיר ב-כל שנה 20% מן הסכום ולהוציא החוצה. הסכום שיועד להמרה לאג"ח הוא 1.155 מיליון דולר, אך ההמרה לאיגרות-חוב לא בוצעה עד כה, משום-מה.

400 אלף דולר נוספים נשארו בידי קופת-חולים, לתשלום מיסים שונים, והי יתרה שולמה כעמלות-תייווך ליוסף אדלס-בורג ואחרים.

בחודש מארס השנה דיווח עורך-הדין רוברטו אהרון לבעלי-המניות על העסקה, והבטיח לחלק להם את התמורה תוך 90 יום. הדבר לא נעשה, למרות ה-869 אלף דולר מונחים בבנק אמריקאי וניתן לחלקם בנקל. בהתאם להצהרת פרקליטו של אחד